

**Tarybos išvados dėl duomenų technologijų,
Kuriomis siekiama patobulinti „geresnį reglamentavimą“, projektas**

(2021/C 241/04)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

1. PRIPAŽIŠTA, kad ES kyla ekonominis ir socialinis iššūkis atsigauti nuo COVID-19 pandemijos poveikio, ir PAKARTOJA, kad siekiant reaguoti į šį iššūkį ES reglamentavimo sistema turi kiek įmanoma užtikrinti konkurencingumą, būti efektyvi, veiksminga, nuosekli, nuspėjama, palanki inovacijoms, perspektyvi, tvari ir atspari ⁽¹⁾;
2. PRIPAŽIŠTA, kad geresnis reglamentavimas turi būti vienas svarbiausių darbotvarkės klausimų, o tam, kad būtų prisidedama prie augimo, konkurencingumo, socialinės gerovės ir, be kita ko, prie Sąjungos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos bei tinkamo bendrosios rinkos veikimo, juo turi būti užtikrinamas visuotinis ir visa apimantis požiūris;
3. PAKARTOJA, kad geresnis reglamentavimas yra viena iš svarbiausių tvaraus ir integracinio ekonomikos augimo varomųjų jėgų, skatinančių konkurencingumą ir inovacijas, sudarančių sąlygas skaitmeninimui ir darbo vietų kūrimui ir didinančių skaidrumą bei užtikrinančių visuomenės paramą ES teisės aktams; šiuo klausimu NURODO 2014 m. gruodžio mėn. ⁽²⁾, 2016 m. gegužės mėn. ⁽³⁾, 2018 m. lapkričio mėn. ⁽⁴⁾, 2019 m. lapkričio mėn. ⁽⁵⁾ ir 2020 m. vasario bei lapkričio mėn. ⁽⁶⁾ Tarybos išvadas; PRIMENA, kad Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija bendrai atsako už tai, kad būtų priimami aukštos kokybės Sąjungos teisės aktai, kaip šios institucijos pripažino Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ⁽⁷⁾;
4. PRIPAŽIŠTA, kad ES ir jos valstybės narės nuolat patiria aplinkos, technologijų ir visuomenės pokyčius, kurie kartais yra trikdantys, ir kad ES teisės aktus ir paramos procedūras turi būti galima pritaikyti prie šių pokyčių ir jie turi būti parengti naujiems iššūkiams;
5. PABRĖŽIA, kad duomenų technologijos gali padėti užtikrinti veiksmingesnius, efektyvesnius, mažiau laiko reikalaujančius ir patikimesnius poveikio vertinimus, kitus vertinimus ir prognozes, padedančius parengti aukštos kokybės, pritaikomus ir mažiau apsunkinančius teisės aktus;
6. ATKREIPIA DĖMESĮ Į 2019 m. balandžio mėn. Komisijos komunikatą „Geresnis reglamentavimas. Padėties vertinimas ir įsipareigojimo išlaikymas“ ⁽⁸⁾, kuriame nurodyta, jog „[g]eresnio reglamentavimo priemonės taikomos besikeičiančiame pasaulyje, kuriame nuolat kinta uždaviniai ir prioritetai. [...] Sudėtingėjančiame nūdienos pasaulyje vis svarbiau suprasti, koks poveikis daromas įvairiems sektoriams, ir nustatyti sąveikos galimybes, kad per visą politikos ciklą – nuo vertinimo iki įgyvendinimo – būtų galima kurti ir įgyvendinti tinkamas politikos priemones“ ⁽⁹⁾; be to, ATKREIPIA DĖMESĮ Į 2018 m. balandžio mėn. Komisijos komunikatą „Dirbtinis intelektas Europai“ ⁽¹⁰⁾, 2020 m. vasario mėn. Komisijos komunikatą „Europos duomenų strategija“ ⁽¹¹⁾, 2020 m. vasario mėn. baltąją knygą dėl dirbtinio intelekto ⁽¹²⁾, 2020 m. birželio mėn. Tarybos išvadas „Europos skaitmeninės ateities kūrimas“ ⁽¹³⁾, taip pat į 2021 m. balandžio mėn. pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės (Dirbtinio intelekto aktas) ⁽¹⁴⁾;

⁽¹⁾ Dok. 13026/20.

⁽²⁾ Dok. 16000/14.

⁽³⁾ Dok. 95/80/16.

⁽⁴⁾ Dok. 14137/18.

⁽⁵⁾ Dok. 14656/19.

⁽⁶⁾ Dok. 6232/20 ir 13026/20.

⁽⁷⁾ Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (2 konstatuojamoji dalis).

⁽⁸⁾ Dok. 8648/19 + ADD 1.

⁽⁹⁾ 4 puslapis, pirma pastraipa.

⁽¹⁰⁾ Dok. 8507/18 + ADD 1.

⁽¹¹⁾ Dok. 6250/20.

⁽¹²⁾ Dok. 6266/20.

⁽¹³⁾ Dok. 8711/20.

⁽¹⁴⁾ Dok. ST 8115/21 + ADD 1–5.

Perspektyvūs ir atsparūs teisės aktai

7. REMIA Komisijos nuolatinį išpareigojimą rengti veiksmingus, efektyvius, perspektyvius ir technologiškai neutralius teisės aktus laikantis geresnio reglamentavimo principų, siekiant skatinti ES ekonomikos konkurencingumą ir atsparumą, socialinę gerovę ir bendrosios rinkos veikimą, stiprinant ES kaip žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos lyderės poziciją ir gerbiant Europos Sąjungos vertybes bei atsižvelgiant į būsimų kartų pajėgumą vystytis;
8. RAGINA Komisiją dėti daugiau pastangų į sprendimų priėmimo procesą įtraukti visuomenę ir suinteresuotuosius subjektus, visų pirma – taikant principą „visų pirma galvokime apie mažuosius“ – labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones, siekiant užtikrinti, kad ES teisės aktai būtų aiškūs, suteiktų numatomą naudą, nesukurtų bereikalingos naštos, ir tuo pačiu būtų perspektyvūs bei palankūs inovacijoms; PAŽYMI, kad skaitmeninės priemonės gali padėti rinkti ir analizuoti suinteresuotųjų subjektų indėlių.

Faktais grindžiamas sprendimų priėmimo procesas

9. PAŽYMI, kad, norint numatyti naujai atsirandančių technologijų potencialą bei keliamą riziką ir reaguoti į klimato kaitą, labai svarbus reikalavimas yra patikimas, faktais grindžiamas sprendimų priėmimo procesas;
10. PAŽYMI, kad ES lygmens poveikio vertinimams, kitiems vertinimams ir prognozėms reikia patikimų ir aukštos kokybės duomenų, kuriuos per tam tikrą laiką bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis renka Komisija; PRAŠO Komisijos gerinti gebėjimą reguliariai atnaujinti ir kiek įmanoma padidinti esamų duomenų, svarbių patikimam ir faktais grindžiamam sprendimų priėmimo procesui, atvirumą ir (pakartotini) naudojimą;

Duomenų technologijos, kuriomis remiamas geresnis reglamentavimas

11. PRAŠO Komisijos ir valstybių narių naudoti duomenų technologijas, kad jomis būtų remiamas teisėkūros procesas, visų pirma kiek tai susiję su poveikio vertinimo, vykdymo užtikrinimo ir laikymosi kokybiniais ir kiekybiniais aspektais, padedant nustatyti naujų ir esamų ES teisės aktų naštos sumažinimo potencialą ir remiant technologiškai neutralesnių, tikslingesnių, perspektyvesnių ir aukštesnės kokybės teisės aktų rengimą;
12. PRIPAŽIŠTA, kad duomenų technologijos galėtų padėti gerinti rizikos vertinimą ⁽¹⁵⁾ ir užtikrinti, kad reglamentavimu būtų geriau reaguojama į greitus pokyčius pasaulyje, taip pat kad jis būtų geriau orientuotas į piliečių, administracijų bei įmonių poreikius, suvokimą ir lūkesčius;
13. PRAŠO Komisijos ir valstybių narių naudojant duomenų technologijas, pavyzdžiui, dirbtinį intelektą, siekti į žmogų orientuoto požiūrio, grindžiamo ES vertybėmis ir pagrindinėmis teisėmis, kad būtų kiek įmanoma užtikrintas aukštos kokybės duomenų šaltinių ir metodų naudojimas; nustatyti etikos standartus ir užtikrinti jų laikymąsi deramai laikantis pagrindinių principų, užtikrinant piliečių saugumą ir tenkinant jų teisėtus lūkesčius; ir valdyti riziką, susijusią su duomenų apsauga, privatumu ir vientisumu, kad būtų užtikrintas nediskriminavimas ir žmogaus orumas.
14. PABRĖŽIA, jog taikant duomenų technologijas svarbu bendradarbiauti ES, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, kad būtų pagerintas ES politikos ciklas, be kita ko, įgyvendinimo etapas, prisidedant prie Europos Sąjungos pastangų būti duomenimis grindžiamos ekonomikos pasauline lydere;
15. RAGINA sukurti bendras Europos duomenų erdves, kaip nurodyta 2020 m. vasario mėn. Komisijos komunikate „Europos duomenų strategija“ ⁽¹⁶⁾, kurios turėtų būti paprastos ir grindžiamos sąveikiomis priemonėmis, kad būtų užtikrintas greitas ir veiksmingas jų diegimas, sudarant sąlygas, jei įmanoma ir kai tikslinga, valstybėms narėms kaupti duomenis ir jais dalytis siekiant tobulinti naudojimąsi geresnio reglamentavimo priemonėmis, kartu užtikrinant patikimą saugumą ir duomenų apsaugą pagal ES teisę;

⁽¹⁵⁾ Geresnio reglamentavimo priemonių rinkinys, 15-oji priemonė.

⁽¹⁶⁾ Dok. 6250/20.

16. PABRĖŽIA, kad viešojo sektoriaus informacija turėtų būti viešai prieinama, kai tai įmanoma ir tinkama, kad būtų skatinamas skaidrumas ir pakartotinis duomenų naudojimas, laikantis Atvirųjų duomenų direktyvos ⁽¹⁷⁾ ir Bendrojo duomenų apsaugos reglamento ⁽¹⁸⁾, visų pirma siekiant gerinti poveikio vertinimus, kitus vertinimus ir prognozes ES lygmeniu;
17. RAGINA bendromis pastangomis didinti Europos atsparumą ir formuoti geresnę politiką bei perspektyvesnę, inovacijos palankesnę, nuspėjamesnę, nuoseklesnę ir veiksmingesnę reglamentavimo sistemą, kuria galima pasiekti konkrečių rezultatų, visų pirma ekonomikos ir socialinio atsigavimo po COVID-19 laikotarpiu;
18. RAGINA Komisiją įtraukti duomenų technologijų naudojimą į savo geresnio reglamentavimo priemonių rinkinį, kad jomis būtų remiami teisėkūros etapai, pradedant poveikio vertinimais ir baigiant veiksmais pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programa (REFIT);
19. PRAŠO Komisijos ir valstybių narių ES lygmeniu kartu apsvarstyti, kaip skatinti duomenų technologijų naudojimą remiant duomenimis grindžiamus, standartiškai skaitmeninius ir aukštos kokybės teisės aktus, deramai atsižvelgiant į bendrą geresnio reglamentavimo sistemą.

⁽¹⁷⁾ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 172, 2019 6 26, p. 56).

⁽¹⁸⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).